

DOMINIK FIJAŁKOWSKI

ur. 1922; Huta Borowska

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL
Słowa kluczowe	Lublin, PRL, ogród botaniczny, Sławinek, UMCS, gatunki roślin

Ogród Botaniczny w Lublinie

Już w 1947 roku razem z kilkoma pracownikami zaczęliśmy zakładać podwaliny ogrodu botanicznego na terenie Miasteczka Akademickiego. Myśmy tam już porobili zagony, posadziliśmy sporo roślin, a tu nagle weszło stado krów i to wszystko wyjadło. Myślałem, że tego chłopaka, który tych kilka krów pasł, pobiję. Napracowaliśmy się tyle nad sadzeniem tych roślin, przyjęły się ładnie. [Innym razem] po paru dniach pobytu w terenie wracam, a wszystkie rośliny z tych zagonków zostały złożone w kopiec. To już władze uczelni tak zadecydowały, bo zaczęto nagłą budowę pierwszych gmachów uniwersytetu. Ten stos roślin wykorzystaliśmy, częściowo przesadziliśmy je na tą dalszą część Miasteczka, tam, gdzie w tej chwili jest to takie małe lokalne arboretum. Tam jest nasadzone kilka ciekawych gatunków drzew i skupienie innych normalnie rosnących drzew. Staraliśmy się o uzyskanie nowego terenu pod ogród botaniczny, mieliśmy w zakładzie takiego pracownika, magistrę [Kazimierza] Bryńskiego i on zajął się uzyskaniem terenu na Sławinku. Doprowadził do przekazania uniwersytetowi tego teren jaki obecnie zajmuje ogród botaniczny. Zostało to ogrodzone i zacząłem przenosić rośliny z Miasteczka Akademickiego oraz zacząłem robić zbiory jeżdżąc po terenie i zbierając nasiona, i żywe rośliny do kolekcji. Ogród botaniczny był jednocześnie bazą do produkcji tych roślin, które były używane na terenie Miasteczka. Zaczęliśmy zagospodarowywać różne nieużytki, zostały posadzone kolekcje drzew i krzewów z całego świata, ponieważ byliśmy w kontakcie z innymi ogrodami botanicznymi, dostawaliśmy bardzo często gotowe zbiory nawet drzew iglastych. To w ramach współpracy i pomocy dla ogrodów od ogrodów, które już są w Polsce zagospodarowane, które powstały w innych okresach przedwojennych. Ludność nie zawsze godziła się z zamknięciem terenu Sławinka przed turystami, bowiem tam była kawiarnia taka, był domek Kościuszków, ale w rozsypce. W końcu wszystko wymieniono i zrekonstruowano domek, nie ma tam ani jednego elementu, który był częścią dawnego drewnianego budynku pałacu Kościuszków. Pozostała tylko jedna rzecz mianowicie jakieś ciekawe – z punktu

widzenia ochrony zabytków – przewody kominowe i podziemia, które pozwalały na połączenie domku Kościuszków z wąwozami, dzięki czemu można było uciekać przy napadzie. Ludność przyzwyczała się do korzystania z tych terenów, samopas chodziła. Otóż ogród botaniczny to jest miejsce kolekcjonowania roślin z różnych krajów i kontynentów. W zasadzie ogrody botaniczne powstały przed I wojną światową i krótko po niej. Te ogrody były małe, zwykle nie przekraczały czterech, pięciu hektarów. Ten nasz ogród na Sławinku jak powstawał to miał już prawie coś koło dwudziestu hektarów, tak że był [na tamte czasy] największym ogrodem botanicznym w Polsce. Ten ogród lubelski zajmuje teren najpiękniejszy w Europie. Te wąwozy, to zróżnicowanie fizjograficzne, występowanie stawów, rzeczki w pobliżu, układów takich silnie nasłonecznionych z roślinnością kserotermiczną. To wszystko powoduje, że nasz ogród botaniczny należy do pionierskich pod każdym względem w Polsce i w Europie. Ja, kiedy zostałem pracownikiem, nie myślałem o tym, żeby rozbudowywać istniejący teren, bowiem chodziło najpierw o jego zagospodarowanie. Przy tym nie postępowaliśmy tak ślepo z układami roślinnymi, dzięki temu można tam wyróżnić skupienia roślinności występującej w obszarze atlantyckim. Występują też skupienia roślinności wodnej, istnieje też dział dendrologiczny, gdzie kolekcjonowane są drzewa z różnych kontynentów – amerykańskie gatunki, azjatyckie i europejskie. Jest też dział roślinności śródziemnomorskiej i roślinności skalnej, tak zwane Alpinarium, które gromadzi roślinność o charakterze górskim. Ponieważ teren jest bardzo fizjograficznie zróżnicowany, można te poszczególne gatunki odpowiednio ulokować zgodnie z ich wymaganiami ekologicznymi.

Data i miejsce nagrania	2012-05-25, Lublin
Rozmawiał/a	Łukasz Kijek
Redakcja	Weronika Prokopczuk
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"